

Seat No. : _____

DC-103

December-2020

M.Com., Sem.-III

503 : Financial Services
(New)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (1) વિભાગ-I ના તમામ પ્રશ્નનો સરખા ગુણ ધરાવે છે.
(2) વિભાગ-I માંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(3) વિભાગ-II નો પ્રશ્ન નંબર-5 ફરજિયાત છે.

વિભાગ – I

- (A) ડીપોઝીટરી એટલે શું ? ડીપોઝીટરી પ્રક્રિયા સમજાવો. 10
(B) ક્રેડીટ રેટિંગ એટલે શું ? ક્રેડીટ રેટિંગ મેળવવાની પ્રક્રિયા સમજાવો. 10
- (A) રોકાણ બેંક એટલે શું ? તેના કાર્યો તથા પ્રકાર વર્ણવો. 10
(B) આવાસ ધિરાણ (હોઉસિંગ ફાયનાન્સ)માં નેશનલ હાઉસિંગ બેંક (NHB)ની ભૂમિકા સમજાવો. 10
- (A) ભારતમાં બેન્કિંગના વિકાસ પર નોંધ લખો. 10
(B) સામાન્ય વીમો એટલે શું ? વિવિધ પ્રકારના સામાન્ય વીમાની ટૂંકમાં સમજૂતી આપો. 10
- (A) મ્યુચ્યુઅલ ફંડ ખ્યાલ સમજાવો. 10
(B) મ્યુચ્યુઅલ ફંડમાં રોકાણના ફાયદા સમજાવો. 10

વિભાગ – II

- ચોચ વિકલ્પ પસંદ કરો : (કોઈપણ પાંચ) 10
(1) ડીપોઝીટરી પાર્ટીસિપન્ટ (DP) માટે SEBI દ્વારા ઓછામાં ઓછું કેટલું મૂડી રોકાણ નિયત કરવામાં આવ્યું છે ?
(a) ₹ 5 લાખ (b) ₹ 10 લાખ (c) ₹ 1 કરોડ (d) ₹ 10 કરોડ

- (2) NSDL એ પોતાની કામગીરી કયા વર્ષમાં શરુ કરી ?
 (a) 1996 (b) 1998 (c) 1999 (d) 2000
- (3) ભારતમાં પ્રથમ ક્રેડિટ રેટિંગ એજન્સી _____ છે.
 (a) CARE (b) ICRA (c) CRISIL (d) FITCH
- (4) ગરીબ સ્ત્રીઓના જૂથને ઊછીનાં નાણાં આપવાનો વિચાર કોણે પ્રગટ કર્યો ?
 (a) શક્તિકાંત દાસા (b) ડૉ. મોહમ્મદ યુનુસ
 (c) રઘુરામ રાજન (d) એમ. નરસીમહામ
- (5) SHG-બેંક જોડાણ પ્રોગ્રામ _____ દ્વારા RBIના સહયોગથી શરૂ કરવામાં આવ્યો.
 (a) NABARD (b) ADB (c) MFI (d) SIDBI
- (6) હાલમાં ભારતમાં કેટલી જાહેર ક્ષેત્રની બેંક કાર્યરત છે ?
 (a) 12 (b) 22 (c) 27 (d) 28
- (7) નીચે પૈકી કઈ બેંક પ્રેસિડેન્સી બેંક નથી ?
 (a) બેંક ઓફ બોમ્બે (b) બેંક ઓફ મદ્રાસ
 (c) બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (d) બેંક ઓફ બંગાળ
- (8) પ્રતિ ગીરો લોન (Reverse Mortgage Loan) વધુમાં વધુ કેટલા સમયગાળા માટે આપવામાં આવે છે ?
 (a) 5 વર્ષ (b) 10 વર્ષ
 (c) 15 વર્ષ (d) 20 વર્ષ
- (9) કયા વર્ષમાં UTI એ પ્રથમ સ્કીમ જાહેર કરી ?
 (a) 1950 (b) 1964 (c) 1970 (d) 1980
- (10) _____ યોજનામાં એક મ્યુચ્યુઅલ ફંડ સમકક્ષ બીજા મ્યુચ્યુઅલ ફંડમાં રોકાણ કરે છે.
 (a) ઈન્ડેક્સ ફંડ (b) સેક્ટોરલ ફંડ
 (c) ક્વાન્ટ ફંડ (d) ફંડ ઓફ ફંડ

Seat No. : _____

DC-103

December-2020

M.Com., Sem.-III

503 : Financial Services

(New)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) **All** questions in Section – I carry equal marks.
(2) Attempt any **two** questions in Section – I.
(3) Question **5** in Section – II is compulsory.

Section – I

1. (a) What is depository ? Explain depository process. **10**
(b) What is credit rating ? Explain process of obtaining credit rating. **10**
2. (a) What is Investment banking ? Explain the types and functions of Investment Banks. **10**
(b) Explain role of National Housing Bank in housing finance. **10**
3. (a) Write a note on development of banking in India. **10**
(b) What is general insurance ? Explain the various types of general insurance in short. **10**
4. (a) Explain concept of mutual fund. **10**
(b) Discuss advantages of investing in mutual funds. **10**

Section – II

5. Choose correct option : (Attempt any **Five**) **10**
- (1) What is minimum net worth stipulated by SEBI for depository participant ?
(a) ₹ 5 lakh (b) ₹ 10 lakh (c) ₹ 1 crore (d) ₹ 10 crore
- (2) When NSDL has commenced its operations ?
(a) 1996 (b) 1998 (c) 1999 (d) 2000

- (3) The first credit rating agency of India is _____.
(a) CARE (b) ICRA (c) CRISIL (d) FITCH
- (4) Who has come up with the idea of lending to groups of poor women ?
(a) Shaktikant Dasa (b) Dr. Mohammed Yunus
(c) Raghuram Rajan (d) M. Narsimham
- (5) SHG – Bank Linkage Programme was launched by _____ with the support of the RBI.
(a) NABARD (b) ADB (c) MFI (d) SIDBI
- (6) At present, how many public sector banks are there in India ?
(a) 12 (b) 22 (c) 27 (d) 28
- (7) Which of the following bank was not one of the presidency banks ?
(a) The Bank of Bombay (b) The Bank of Madras
(c) Bank of India (d) The Bank of Bengal
- (8) Reverse – Mortgage loan is allowed for the maximum period of
(a) 5 years (b) 10 years (c) 15 years (d) 20 years
- (9) In which year UTI launched the first scheme ?
(a) 1950 (b) 1964 (c) 1970 (d) 1980
- (10) _____ scheme invests in schemes of the same mutual fund of other mutual funds.
(a) Index Fund (b) Sectoral Fund
(c) Quant Fund (d) Fund of Funds
-

DC-103

December-2020

M.Com., Sem.-III

**503 : Management Control System
(Old)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (1) વિભાગ-I માંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(2) વિભાગ-II ફરજિયાત છે.

વિભાગ – I

1. (A) નિયંત્રણ વ્યવસ્થાના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો. 10
(B) ઔપચારિક સંચાલન અંકુશ પ્રક્રિયા સમજાવો. 10
2. (A) નિયંત્રણ પ્રક્રિયાના સાયબરનેટિક નમૂનારૂપ વિશે સમજાવો. 10
(B) સંચાલન અંકુશ સિસ્ટમની રચના વખતે ઉદ્ભવતા મુદ્દાઓ સમજાવો. 10
3. (A) કુલ ગુણવત્તા સંચાલનના મુખ્ય સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો. 10
(B) સંસ્થાકીય સંસ્કૃતિ અંકુશ પદ્ધતિની રચનાને કેવી રીતે અસર કરે છે ? 10
4. (A) સેવા સંસ્થાઓના નિયંત્રણ મુદ્દાઓ સમજાવો. 10
(B) બિન-નફાકારક સંગઠનોની સંચાલન અંકુશ પદ્ધતિ સમજાવો. 10

વિભાગ – II

5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : (કોઈપણ પાંચ) 10
  - (1) સંચાલન અંકુશની પ્રાથમિક ભૂમિકા _____ ને અમલમાં મૂકવા માટે મદદ કરવી છે.

(a) વ્યૂહરચનાઓ	(b) યોજનાઓ
(c) ઉદ્દેશો	(d) ઉપરના બધા
  - (2) નવા ધંધામાં પ્રવેશનો નિર્ણય _____ નું ઉદાહરણ છે અને પ્લાન્ટનું વિસ્તૃતીકરણનો નિર્ણય _____ નું ઉદાહરણ છે.

(a) વ્યૂહરચના રચના, સંચાલન અંકુશ	(b) વ્યૂહરચના રચના, કાર્ય અંકુશ
(c) સંચાલન અંકુશ, વ્યૂહરચના રચના	(d) સંચાલન અંકુશ, કાર્ય અંકુશ

- (3) _____ માળખામાં, કાર્યકારી એકમોમાં દ્વિ-જવાબદારીઓ છે.
- (a) મેટ્રિક્સ (b) વ્યવસાય
(c) કાર્યાત્મક (d) વિભાગીય
- (4) એકમમાં શું થઈ રહ્યું છે તેની જાણ _____ કરે છે.
- (a) ડિટેક્ટર્સ (b) ઈફેક્ટર્સ
(c) એસેસર્સ (d) ઉપરના બધા
- (5) _____ અંકુશનું મુખ્ય ધ્યેય શિખાઉ એકમના અંકુશને સગવડતા કરી આપવી છે.
- (a) આંતરિક (b) બાહ્ય
(c) અરસપરસ (d) ઉપરના બધા
- (6) નીચેની કઈ બાબતનો જવાબદારી કેન્દ્રોમાં સમાવેશ થતો નથી ?
- (a) સત્તાનું કેન્દ્ર (b) આવકનું કેન્દ્ર
(c) રોકાણ કેન્દ્ર (d) ખર્ચનું કેન્દ્ર
- (7) _____ એ કામગીરી માપનની પદ્ધતિનું ઉદાહરણ છે.
- (a) સંતુલિત સ્કોર બોર્ડ (b) નાણાંકીય અંકુશપદ્ધતિ
(c) જવાબદારી કેન્દ્ર (d) ઉપરના બધા
- (8) _____ એકમોનું સંચાલન બોર્ડ ઓફ ટ્રસ્ટીઝ દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- (a) બિન-નફાકારક (b) નફાકારક
(c) સરકારી (d) ઉપરના બધા
- (9) નીચેનામાંથી કઈ નોન-બેંકિંગ સેવા પ્રવૃત્તિ છે ?
- (a) નેશનલ સિક્યુરિટીઝ ડિપોઝીટરીઝ લિમિટેડ
(b) એચ.ડી.એફ.સી. બેંક
(c) રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા
(d) સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા
- (10) _____ પ્રદાન મૂકી છે જેમાં મિલકતો ખરીદવાના હેતુ માટેના ભંડોળનો સમાવેશ થાય છે.
- (a) પ્લાન્ટ (b) થાપણદાન
(c) પ્લાન્ટ અને થાપણદાન (d) કોઈપણ નહિ

Seat No. : _____

DC-103

December-2020

M.Com., Sem.-III

503 : Management Control System (Old)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) Attempt any **two** questions in Section – I.
(2) Question **5** in Section – II is compulsory.

Section – I

1. (a) Explain different types of control system. **10**
(b) Explain formal control system process. **10**
2. (a) Explain cybernetic paradigm of control process. **10**
(b) Explain issues in designing management control system. **10**
3. (a) Discuss main principles of total quality management. **10**
(b) How does corporate culture affect the control system design ? **10**
4. (a) Explain control issues in service organization. **10**
(b) Explain management control system for non-profit organisations. **10**

Section – II

5. Choose correct option : (Attempt any **Five**) **10**
  - (1) The primary role of management control is to help execute chosen _____.
(a) Strategies (b) Plan (c) Objectives (d) All of above
  - (2) To enter a new business is an example of _____ decision and expand a plant is an example of _____ decision.
(a) strategy formulation, management control
(b) strategy formulation, task control
(c) management control, strategy formulation.
(d) management control, task control.

- (3) In _____ structure, functional units have dual responsibilities.
(a) matrix (b) business (c) functional (d) divisional
- (4) _____ report what is happening through the organization.
(a) Detectors (b) Effectors (c) Assessors (d) All of above
- (5) The main objective of _____ control is to facilitate the control of learning organization.
(a) Internal (b) External (c) Interactive (d) All of above
- (6) Which of the following is not included in responsibility centres ?
(a) Power center (b) Revenue center
(c) Investment center (d) Expense center
- (7) _____ is an example of performance measurement system.
(a) Balanced score-card (b) Financial control system
(c) Responsibility centre (d) All of above
- (8) _____ organisations are governed by the Board of Trustees.
(a) Non-profit (b) Profitable (c) Government (d) All of above
- (9) Which of the following is a non-banking financial service ?
(a) National Securities Depositories Ltd.
(b) HDFC Bank
(c) Reserve Bank of India
(d) State Bank of India
- (10) _____ is a contributed capital which includes contribution of funds to acquire assets.
(a) Plant (b) Endowment
(c) Plant & Endowment (d) None of above
-